

Auszug aus **Amelie Lanier** bei **Context XXI**<http://contextxxi.org/--amelie-lanier--.html><http://contextxxi.org/szia.html>

erstellt am: 2024. július 18.

Dátum dieses Beitrags: 2021. május

Szia!

■ AMELIE LANIER

Érezd jól magad!

Örülök, hogy idetaláltál. (Tulajdonképpen úgy kellene köszöntenem téged, hogy: Isten hozott! Mivel azonban nem vagyok túl jó viszonyban ezzel az úrral, inkább mellőzöm ezt a köszöntést ...)

Úgy határoztam, hogy ide fogom helyezni cikkeimet, könyveimet és utazásaimról készült fogalmazásaimat, hogy te is el tudjad ezeket olvasni.

Több mint másfél évtizede foglalkozom Ausztria 19. századi gazdaságtörténetével, mindenekelőtt a hitelrendszerrel, a bankok keletkezésével, a tőzsdével, az értékpapírokkal. Persze, „Ausztria története” az említett időszakban az egész Monarchia egykori területének története. Ezért kutatásaim a szomszédos országokba is elvittek, így elsősorban Magyarországra.

Nálunk, Ausztriában nincs senki, aki a hitelrendszer története iránt érdeklődne, holott Bécs levéltáraiban ele-

gendő anyag hever ahhoz, hogy erre a kérdésre megfelelően fényt deríthetnénk. Az utolsó 50, akár 60 év óta senki érdemben nem foglalkozott ezzel a témával. Hasonló nálunk a helyzet Magyarország történetével kapcsolatban is.

Azok az emberek, akik döntenek ösztöndíjakról, kutatási megbízásokról és tanszékek betöltéséről, nyilvánvalóan nem érdekeltek abban, hogy valaki az osztrák történelem olyan részét dolgozza fel, amely nem igazán válik az ország dicsőségére. Ausztria sohasem volt gazdasági nagyhatalom, és az állami pénzügyekkel bajlódó politikusok ügyetlenkedései, vagy gazdasági elméleteket valló tanácsosok írásai gyakran hol részvétet, hol röhejt váltanak ki a történészekben, aki nyomaikra talál az aktákban. Miközben széles körökben létezik az az előítélet, hogy a gazdaságtörténet száraz és unalmas, én ennek az ellenkezőjét fedeztem fel: legalább is ami Ausztria gazdaságtörténetét illeti, mert az tényleg szórakoztató!

Azért döntöttem a pénz története mellett, mert a pénzt nagyon rossz találmánynak tartom. Az emberek közti viszonyokat eleve már helytelen és káros alapokra helyezi. Azokat, akik a pénznek híjával vannak – az emberiség túlnyomó része –, meggátolja szükségleteik és kívánságaik kielégítésében. Ezen túlmenően kénytelenek alárendelniük magukat alkalmazóik szemtelen követelményeinek. Utóbbiak, azok, akik a pénz bőségében szenvednek, és arra használják azt fel, hogy mások életét megnehézték: Vagy alkalmaznak embereket azért, hogy ezek dolgozzanak nekik és még gazdagabbá tegyék őket, vagy elbocsátják az alkalmazot-

taikat, és akkor ezeknek nincs miből élniük.

Az állam magának tartja fenn ennek az alapanyagának az előállítását: Kinyomtatja a bankókat, ezek fennhatóságának köszönhetően érvényesek, az olyan egyének pedig, akik szintén csinálnak pénzt anélkül, hogy államok lennének, megsértik a törvényt, és előbb-utóbb du tyiban kötnek ki.

Különösen szórakoztatóvá válik az ügy akkor, amikor államok hamisítják más államok pénzét. Ez súlyos diplomáciai következményekhez vezethet ...

Ha mostanában valaki nagyon rossz helyzetben van, és azon elmélkedik, mik lehetnek ennek az okai, többnyire hajuknál fogva előrángatott magyarázatokhoz folyamodik: Ezek között prominens helyen szerepel a boldogtalan gyerekek, amely megbéklyózza az egyéniség kibontakozását és az egyén érvényesülését. Kéznél vannak a hold fázisai is, amelyek mindig meggátolják az embert épp akkor, amikor nagy lendülettel szeretne felfelé törni. Akadnak rosszmájú szomszédok és rossz anyósok is. Aztán nem szabad figyelmen kívül hagyni a nemek háborúját sem: A férfiak, akik elnyomják a nőket, vagy a nők, mindenekelőtt a feleségek, akik igazi poklot rendeznek szegény társaiknak. Ezenkívül a nehéz karmára lehet még hivatkozni, amin ebben az életben át kell menni, vezeklésül a következő élet számára. És így tovább. Az a gondolat azonban nagyon népszerűtlen, hogy valami nincs rendben a mi gazdasági rendszerünkben, és különösen az a nézet, hogy a pénz, amely után nap mint nap rohanunk, különösen káros a testi-lelki egészségre.

Így tehát elhatároztam, hogy ezt a kellemetlen tárgyat részletesen megvizsgálom. Hiszen az embernek tudnia kell, hol van az ellenség és hogyan néz ki! Nem tartom nagyra a nemzetgazdaságtan elismert iskoláit. Még a kevésbé elismerteket sem. Nem vagyok Proudhon, J.M. Keynes vagy Silvio Gesell híve. Az egyetlen nemzetgazdasággal foglalkozó könyv, amelyet olvasásra méltónak tartok, a Tőke. De már többször hallottam, akár elismerően, akár szemrehányóan, hogy nem vagyok marxista. Ha elolvastad írásaimat, eldöntheted! Ha egyáltalán érdekel ez a kérdés ...

Érdeklődésem, kutatásaim és személyes barátságok már a rendszerváltás előtt a szocialista országokba vittek, és arra készítettek, hogy foglalkozzam a szocialista gazdasági rendszerrel és annak a piacgazdasággal való összecsapásával. A Szocializmus összeomlásáról és a Kapitalizmus győzedelméről néhány cikket írtam, míg a német nyelvterületen abba maradt számomra minden lehetőség a

közzétételre. Egyes folyóiratok egyszerűen megszűntek. Mások megszakították velem az érintkezést, magyarázat nélkül. Az okokat csak találgatni lehet: vagy túl baloldali voltam, vagy túlságosan a gazdasági folyamatokra fektettem a hangsúlyt, vagy túl negatívnak találták a cikkeimet, vagy nem voltam eléggé feminista.

Külföldön kissé több szerencsém volt, de hát plusz munka idegen nyelven írni valamit, ezért nem voltam túl tevékeny ezen a területen az utóbbi időben. Persze nincs kizárva, hogy mégis ismét kitermelek valamit. Ha érdekel, nézd meg hébe-hóba a honlapomat ...

Néhány fogalmazásom Nietzsche-ről szól, hiszen róla írtam a disszertációm. Kelet-európai utazásaimról angolul írtam az értekezéseimet, hogy másutt is el tudják olvasni, milyen csodák vannak ebben a térségben!

Kérdéseket, panaszokat vagy figyelmeztetéseket a következő címre kérek.

Amelie Lanier: Jahrgang 1961, Studium der Mathematik, Geschichte und Philosophie an der Universität Wien, dort Promotion zum Doktor der Philosophie 1988. Dissertation: „Über die Widersprüchlichkeit von Moralphilosophie am Beispiel Friedrich Nietzsches.“ Seither freie Forschungstätigkeit über die Geschichte Osteuropas und des österreichischen Kreditwesens. Publikationen zum Transformationsprozeß nach 1989 und den neueren Entwicklungen im Bankwesen. Wohnort: Zell am See. Motto: „Wenn die Pforten der Wahrnehmung gereinigt würden, würde alles dem Menschen erscheinen, wie es ist: unendlich.“ (William Blake, Die Hochzeit des Himmels und der Hölle)

Lizenz dieses Beitrags

Copyright

© Copyright liegt beim Autor / bei der Autorin des Artikels